

Aikaisemmin hankitun osaamisen hyväksilukeminen tutkintoon

Vaasan yliopistossa on hyväksytty yhteiset Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) periaatteet www.univaasa.fi/fi/for/student/studying/information/compensation/.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) mahdollistaa sekä muualla suoritettujen opintojen että muualla kuin muodollisessa koulutuksessa omaksutun osaamisen hyödyntämisen opinnoissa.

Opiskelija voi akateemisen yksikön päätöksen mukaisesti *hyväksilukea* toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessa suoritettuja opintoja sekä *korvata* tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Tutkintoihin hyväksiluettavien opintojen tulee pääsääntöisesti olla korkeintaan kymmenen vuotta vanhoja. Opiskelija voi lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

Opintosuoritusten hyväksilukemista arvioitaessa kriteerinä ovat opintosuoritusten osaamistavoitteet, laajuus, sisältö ja vaativuustaso. Laajuuden arviointi perustuu opintojen edellyttämään työmäärään. Sisällön vastavuutta arvioidaan samankaltaisuuden perusteella (esim. opintojakson tai opintokokonaisuuden tavoite, sisältö, vaadittava kirjallisuus). Muulla tavoin hankitun osaamisen hyväksilukemisen lähtökohtana ovat opintojaksojen ja -kokonaisuuksien osaamistavoitteet.

Muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa yliopistossa suoritettut opinnot luetaan hyväksi tutkintoon mahdollisimman täysimääräisesti maksimäärät huomioiden. Hyväksilukemisessa on kuitenkin joitakin tarkennuksia:

- Pääsääntöisesti sisällytettävien hyväksiluettavien opintojen määrän suhteen noudatetaan periaatetta, että opiskelijan on suoritettava Vaasan yliopistossa kandidaatin tutkintoon vähintään 90 op (sisältäen kandidaatin tutkielman) ja maisterin/diplomi-insinöörin tutkintoon vähintään 60 op (sisältäen pro gradu -tutkielman/diplomityön).
- Kandidaatin ja maisterin/diplomi-insinöörin tutkinnot ovat erillisiä tutkintoja eikä niihin voi sisällyttää samoja opintoja. Myöskään muusta maisterintutkinnon pohjana olevasta tutkinnosta ei voida hyväksilukea opintoja maisterin tutkintoon (pl kieliopinnot ja laboratoriotyöt).
- Yliopistotutkintoon ei voi pääsääntöisesti hyväksilukea opintoja 2. asteen opintojen tai tutkintojen perusteella (esimerkiksi ammattikoulu tai lukio).
- Ammattikorkeakoulun perustutkinnon perusteella voi hyväksilukea opintoja vain kandidaatin tutkintoon (poikkeuksena kieliopinnot ja osasuorituksina järjestettävät laboratoriotyöt; näitä voidaan hyväksilukea myös maisterin/diplomi-insinöörin tutkintoon). Ammattikorkeakoulun jatkotutkinnon perusteella voi hyväksilukea opintoja myös maisterin/diplomi-insinöörin tutkintoon yleisten korvaavuusperiaatteiden mukaisesti.
- Kauppatieteiden maisterin /diplomi-insinöörin tutkintoon ei voida hyväksilukea maisteritason opiskelijavalinnassa soveltuvuutta varten huomioon otettuja (minimi)opintoja.

Pääaineen/opintosuunnan opinnot valitaan niin, että opiskelijalle muodostuu uutta osaamista. Koulutusohjelmavastaava tai opintosuunnasta vastaavan professori päättää laajoista hyväksilukemisesta kokonaisvaltaisesti opiskelijan tilanteen ja ohjelman osaamistavoitteet huomioon ottaen.

Poikkeustapauksissa täydentäviä opintoja ja/tai pääaineen aineopinnot voidaan sisällyttää maisterin/diplomi-insinöörin tutkintoon (esim. opintosuunnan / pääaineen tai ohjelman vaihto oman ohjelman tai koulutuskokonsuuden sisällä / siten kun ohjelman opetussuunnitelmassa on päätetty) koulutusohjelmavastaavan tai opintosuunnasta vastaavan professorin päätöksellä opiskelijan tilanne ja ohjelman osaamistavoitteet kokonaisvaltaisesti huomioiden.

Mikäli opiskelija on suorittanut aikaisemmin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon ja laatinut pro gradu -tutkielman tai diplomityön, ei hänen tarvitse suorittaa Tieteellinen kirjoittaminen -opintojaksoa. Opintojaksoa ei kuitenkaan hyväksilueta opiskelijalle vaan hän voi suorittaa sen tilalle vapaasti valittavia opintoja.

Hyväksilukemisen hakeminen ja hyväksyminen

Opintojen hyväksilukemista haetaan verkossa olevalla lomakkeella

www.univaasa.fi/fi/for/student/studying/information/compensation/. Jokaisesta opintojaksosta tai -kokonaisuudesta täytetään erillinen lomake.

Hyväksilukemista voivat hakea Vaasan yliopistossa **tutkintoa** suorittavat opiskelijat. **Hakemukset toimitetaan omaohjaajalle kirjallisesti eli paperihakemuksina niputettuina ja jokaisessa omat liitteet** (sähköisestä palauttamisesta tulee myöhemmin erilliset ohjeet). Jokaiseen hakemukseen on liitettävä todistusjäljennös suoritetuista opinnoista sekä tiedot/selvitykset opintosuoritusten laajuudesta, sisällöstä ja vaativuuksista. Hakemuksen käsittelyä varten opiskelijalle tulee olla ajantasainen (päivitetty) henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS), josta käy ilmi, että opinnot sopivat normaalin tutkinnon rakenteeseen ja laajuuteen. **Hakemusta ei käsitellä, ellei hakemukseen ole liitetty kaikkia tarvittavia liitteitä.**

Hyväksiluetut opintosuoritukset tallennetaan opintosuoritusrekisteriin. Opintosuoritusrekisteriin merkitään alkuperäisen suorituksen suorituspaikka ja -aika. Tutkintoon hyväksiluetuista opintokokonaisuuksista merkitään tutkintotodistukseen myös opintojen todellinen suorituspaikka. Hyväksiluetuista opinnoista ei merkitä arvosanoja lukuun ottamatta toisen kotimaisen kielen perusopintoja, joista tulee merkintä julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaisesta kielitaidosta ja käytetään arvosteiluasteikkoja hyvät taidot (HT) ja tyydyttävät taidot (TT).

Opintoarviointia saatuaan opiskelijan ei tarvitse suorittaa hyvitettyjä opintojaksoja. Mikäli hän kuitenkin suorittaa näitä opintojaksoja, poistetaan hyväksiluettu opintojakso.

Ammattikorkeakoulututkinnon perusteella kandidaatin tutkintoon hyväksiluettavat kokonaisuudet hyväksyy omaohjaaja/AHOT-vastaava (dekaanin päätöksen periaatteiden mukaisesti). Päätöksen vapaasti valittavien opintojen sisällyttämisestä tekee koulutusohjelmavastaava tai opintosuunnan vastuuprofessori tai jos kyse on opinnoista, jotka eivät sisälly muihin tutkintoihin, myös omaohjaaja/AHOT-vastaava. Päätöksen opintojen sisällyttämisestä pakollisiin opintoihin/pakollisten opintojen tilalle tai opintokokonaisuuksiin tekee koulutusohjelmavastaava tai pääaineen/opintosuunnan vastuuprofessori saatuaan kommentit kyseisen kokonaisuuden vastuuhenkilöä tai tarvittaessa hyväksiluetun opintojakson opettajalta. Sivuaineeseen tai vastaavaan opintokokonaisuuteen sisällytettävän opintojakson päätöksen tekee kyseisen kokonaisuuden vastuuhenkilö (erityisesti muiden akateemisten yksiköiden kokonaisuudet).

Täydentävien opintojen osalta hyväksilukemisesta vastaa koulutusohjelmavastaava/opintosuunnan vastuuprofessori saatuaan kommentit hyväksiluetun opintojakson opettajalta. Mikäli opiskelijalla on jo AHOT:n periaatteiden mukainen osaaminen jostakin täydentävän opinnon opintojaksosta, anoo hän sitä samalla lomakkeella kuin AHOT-hakemukset, mutta asia käsitellään täydentävien opintojen muutoksena.

Korvaavuuspäätöksen tekee opintojaksosta vastaava Vaasan yliopiston opettaja.

Varusmiespalveluksen johtajakoulutuksen hyväksilukeminen

Varusmiespalveluksessa suoritettua johtajakoulutuksesta (AUK, RUK) voidaan hyväksilukea tekniikan ja innovaatiojohtamisen yksikössä suoritettavaan tutkintoon 5 opintopistettä. Hyväksiluetut opinnot voi sijoittaa kandidaatin tai maisterin/diplomi-insinöörin tutkinnon vapaasti valittaviin opintoihin. Hyväksilukemisen voi saada vain kerran. Hyväksilukeminen myönnetään opiskelijan vapaamuotoisen anomuksen tai korvaavuuslomakkeen perusteella (palautetaan omaohjaajalle). Anomuksen liitteenä tulee olla kopio johtajan palvelutodistuksesta eli todistus johtajakurssin suorittamisesta. Palveluksensa ennen 1998 suorittaneilta riittää todistus AUK:sta tai RUK:sta.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto: tradenomin tutkinnon perusteella hyväksiluettavat opinnot

Tradenomin tutkinnon suorittaneet opiskelijat, jotka suorittavat kandidaatin tutkinnon, voivat saada hyväksiluettua sisällöllisen vastaavuuden ja opintojen laajuuden perusteella kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon opintoja seuraavasti:

Orientoivat opinnot

OPIS0036	Johdatus yliopisto-opiskeluun	1
OPIS0002	Tiedonhankintataidot 1	1

Yhteiset opinnot

ICAT1080	Tietotekniikan perusteet	3
TITE1022	Tietojenkäsittely – tietokone työvälteenä	3

Sisällöllisen vastaavuuden perusteella:

KANS1004	Taloustieteen perusteet	6
TOIK1016	Talousoikeuden perusteet	3
TOIK1017	Talousoikeus liiketoiminnan edellytyksenä	3

Kieli- ja viestintäopinnot

KSUO9000 + KSUO55xx/KRUO7112 Äidinkieli	5
KRUO9111/KSUO7113 II kotimainen kieli	3-5

(mikäli opiskelija on suorittanut asetuksen mukaisen virkamiehiltä vaadittavan II kotimaisen kielen taidon, hyväksiluetaan hänelle 3 op ja lisäksi hänen on suoritettava 2 op:n täydennysosio. Mikäli tutkintoon sisältyy vähintään 3 ov tai 5 op II kotimaista kieltä, hyväksiluetaan opiskelijalle 5 op)

I vieras kieli 5

(mikäli opiskelijan tutkintoon sisältyy vähintään 5 op (3 ov) ko. kielen opintoja tai riittävästi muun vieraan kielen opintoja)

Vapaasti valittavat opinnot

Hyväksiluetaan opiskelijan kandidaatin tutkintoon sisältyvät vapaasti valittavat opinnot niin, ettei niiden määrä henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa ylitä tutkinnon kokonaislaajuutta 180 op.

Lisäksi voidaan hyväksilukea seuraavat kokonaisuudet, mikäli tradenomin tutkinto on suoritettu liiketaloustieteissä:

Liiketoiminnan perusteet (ei sis. talousoikeus liiketoiminnan kentässä)	25
Liiketoiminnan kehittäminen	28

Mikäli tutkinto ei ole suoritettu liiketaloustieteissä, opiskelija voi hakea henkilökohtaisia hyvityksiä erillisillä anomuksilla tutkintoon kuuluvista pakollisista opinnoista (yhteiset, menetelmä- ja pääaineopinnot) aiemmista opinnoista riippuen riittävän sisällöllisen vastaavuuden sekä opintojen laajuuden ja tason perusteella.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto: Insinöörin tutkinnon perusteella hyväksiluettavat opinnot

Insinöörin tutkinnon suorittaneet opiskelijat, jotka suorittavat kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon, voivat saada hyväksiluettua sisällöllisen vastaavuuden ja opintojen laajuuden perusteella kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon opintoja seuraavasti:

Orientoivat opinnot

OPIS0036 Johdatus yliopisto-opiskeluun	1
OPIS0002 Tiedonhankintataidot 1	1

Yhteiset opinnot

ICAT1080 Tietotekniikan perusteet	3
TITE1022 Tietojenkäsittely – tietokone työvälineenä	3
<i>Menetelmäopinnot 17 op (ei määritelty sisällöllisesti tarkemmin)</i>	17

Kieli- ja viestintäopinnot

KSUO9000 + KSUO55xx/KRUO7112 Äidinkieli	5
KRUO9111/KSUO7113 II kotimainen kieli	3-5

(mikäli opiskelija on suorittanut asetuksen mukaisen virkamiehiltä vaadittavan II kotimaisen kielen taidon, hyväksiluetaan hänelle 3 op ja lisäksi hänen on suoritettava 2 op:n täydennysosio. Mikäli tutkintoon sisältyy vähintään 3 ov tai 5 op II kotimaista kieltä, hyväksiluetaan opiskelijalle 5 op)

I vieras kieli 5

(mikäli opiskelijan tutkintoon sisältyy vähintään 5 op (3 ov) englannin kielen opintoja tai riittävästi muun vieraan kielen opintoja)

Vapaasti valittavat opinnot

Hyväksiluetaan opiskelijan kandidaatin tutkintoon sisältyvät vapaasti valittavat opinnot niin, ettei niiden määrä henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa ylitä tutkinnon kokonaislaajuutta 180 op.

Yhteensä enintään 50 op

Lisäksi opiskelija voi hakea henkilökohtaisia hyvityksiä erillisillä anomuksilla tutkintoon kuuluvista pakollisista opinnoista (yleis-, menetelmä- ja pääaineopinnot) aiemmista opinnoista riippuen sisällöllisen vastaavuuden sekä opintojen laajuuden ja tason perusteella.

Poikkeava opintosuunnitelma maisteritutkinnossa

Lisäksi opiskelijoille laaditaan poikkeava opintosuunnitelma maisterin tutkinnon menetelmäopintoihin (menetelmäopintojen oltava sellaisia opintoja, joita opiskelija ei ole aikaisemmin suorittanut eli ne eivät saa olla päällekkäisiä maisterin tutkinnon pohjana olevan tutkinnon, esim. ammattikorkeakoulututkinnon, kanssa päällekkäin)

Kauppateiden kandidaatin tutkinto:

Muiden ammattikorkeakoulututkintojen – ja alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon perusteella hyväksiluettavat opinnot

Orientoivat opinnot

OPIS0036	Johdatus yliopisto-opiskeluun	1
OPIS0002	Tiedonhankintataidot I	1

Yhteiset opinnot

ICAT1080	Tietotekniikan perusteet	3
TITE1022	Tietojenkäsittely – tietokone työvälineenä	3

Kieli- ja viestintäopinnot

KSUO9000 + KSUO55xx/KRUO7112	Äidinkieli	5
KRUO9111/KSUO7113	II kotimainen kieli	3-5

(mikäli opiskelija on suorittanut asetuksen mukaisen virkamiehiltä vaadittavan II kotimaisen kielen taidon, hyväksiluetaan hänelle 3 op ja lisäksi hänen on suoritettava 2 op:n täydennysosio. Mikäli tutkintoon sisältyy vähintään 3 ov tai 5 op II kotimaista kieltä, hyväksiluetaan opiskelijalle 5 op)

I vieras kieli		5
----------------	--	---

(mikäli opiskelijan tutkintoon sisältyy vähintään 5 op (3 ov) englannin kielen opintoja tai riittävästi muun vieraan kielen opintoja)

Vapaasti valittavat opinnot

Hyväksiluetaan opiskelijan kandidaatin tutkintoon sisältyvät vapaasti valittavat opinnot niin, ettei niiden määrä henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa ylitä tutkinnon kokonaislaajuutta 180 op.

Lisäksi ammattikorkeakoulututkinnon –tai alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet voivat hakea henkilökohtaisia hyvityksiä erillisillä anomuksilla kandidaatin tutkintoon kuuluvista opinnoista.

Tekniikan kandidaatin tutkinto:

Ammattikorkeakoulututkinnon tai alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille hyväksiluettavat opinnot

KSUO8115	Tekniikan viestintä I	3
KSUO8116	Tekniikan viestintä II	2

KRUO8111/KSUO8112 II kotimainen kieli 3 op (mikäli opiskelija on suorittanut asetuksen vaatiman virkamiesruotsin/-suomen hyväksiluetaan hänelle 3 op toisen kotimaisen kielen opintoja.)

KENG8116	Tekniikan englannin kirjallinen viestintä	3
KENG8115	Tekniikan englannin suullinen viestintä	2

(mikäli opiskelijan tutkintoon sisältyy vähintään 6 op, 4 ov tai 120 h englannin kielen opintoja tai riittävästi muun vieraan kielen opintoja)

tai KRUO7112 Grunderna i kommunikation 5 op (koulusivistys ruotsi)

Vapaasti valittavat opinnot

Hyväksiluetaan opiskelijan kandidaatin tutkintoon sisältyvät vapaasti valittavat opinnot niin, ettei niiden määrä henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa ylitä tutkinnon kokonaislaajuutta 180 op (määrä vaihtelee suunta-kohtaisesti).

Lisäksi opiskelija voi hakea henkilökohtaisia hyvityksiä erillisillä anomuksilla tutkintoon kuuluvista opinnoista.

Tekniikan kandidaatin tutkinto:

Insinöörin tutkinnon perusteella hyväksiluettavat opinnot

Insinöörin tutkinnon suorittaneet opiskelijat, jotka suorittavat tekniikan kandidaatin tutkinnon, voivat saada hyväksiluettua sisällöllisen vastaavuuden ja opintojen laajuuden perusteella tekniikan kandidaatin tutkinnon opintoja seuraavasti. Opiskelija saa opintojensa aloitusvuoden mukaisen Vaasan yliopiston opintoahvityksen. Hyvitykset koskevat molempia suuntia.

MATHC1230	Lineaarialgebra I	3
MATH1240	Lineaarialgebra II	2
MATH11160	Matematiikan peruskurssi	4
FYSI1150	Mekaniikka	4
FYSI1180	Sähkö ja magnetismi	5
FYSI1170	Aallot, optiikka ja termodynamiikka	4
KSUO8115	Tekniikan viestintä I	3
KSUO8116	Tekniikan viestintä II	2
<i>tai</i> KRUE7112 Grunderna i kommunikation 5 op (koulusivistys ruotsi)		
OPIS0021	Opinto-ohjaus ja HOPS (HOPS kuitenkin tehtävä)	1
OPIS0002	Tiedonhankintataidot I	1
Vapaasti valittavat (sis. harjoittelu), määrä vaihtelee opintosuunnittain		
Muita soveltuvia opintoja (sisällöllisen vastaavuuden perusteella)		
SATEC0030	Työturvallisuus ja sähkötyöturvallisuus 2 op	
mikäli opiskelijalla on voimassaoleva vaatimusten mukainen suoritus.		
KRUO8111/KSUO8112 II	kotimainen kieli 3 op	
mikäli opiskelijan insinöörin tutkintoon suorittamat opinnot antavat kielilain mukaisen valtion virkamiehiltä vaadittavan kielitaidon.		
<i>tai</i> KSUE8112 Finska som det inhemska språket för teknologie studerande 5 op (koulutussivistys ruotsi)		
I vieras kieli: Englanti 5 op		
mikäli insinöörin tutkinto sisältää vähintään 5 op (3 ov) englannin opintoja.		

Opiskelijoita kuitenkin suositellaan tutustumaan hyväksiluettuihin opintojaksoihin ja kertaamaan niiden asioita, erityisesti matematiikan ja fysiikan asioista.

Laboratoriotöiden hyväksilukeminen

Tekniikan opintojaksoihin sisältyviä laboratoriotöitä (osasuorituksia) voidaan hyväksilukea myös toiseen korkeakoulututkintoon sisältyvien opintojen perusteella, esim. insinöörin tutkinnon perusteella voidaan hyväksilukea DI-tutkinnossa suunnan opintoja tukevissa opinnoissa oleviin opintojaksoihin sisältyviä laboratoriotöitä. Hyväksilukeminen käsitellään kuten muutkin hyväksilukemiset.